

Junior Leraar

Handleiding

Assessment Bekwaam Leraarschap

Meetinstrument voor de bekwaamheidsontwikkeling van startende leraren

Pilot 2017

Handleiding

Assessment Bekwaam Leraarschap

Meetinstrument voor de bekwaamheidsontwikkeling van startende leraren

Pilot 2017

Projectgroep Juniorleraar

Inhoud

Introductie	5
1. Het Assessment Bekwaam Leraarschap	7
Focus op professionele groei.....	7
Uitgangspunten bij het assessment.....	7
Varianten bij de opzet van het assessment.....	8
Toewerken naar het assessment.....	9
2. Professioneel dossier.....	11
Drie kernvragen	11
De opbouw van het professioneel dossier.....	11
3. Assessment	15
Assessmentprogramma.....	15
Assessmentresultaat.....	15
Certificaat	15
Bijlage 1: Standaard Startbekwaam- en Bekwaam Leraarschap	17
Bijlage 2: NAW- gegevens startende leraar.....	27
Bijlage 3: Korte schets carrière onderwijs en professionalisering	29
Bijlage 4: Profiel van de school	31
Bijlage 5: Overzicht van de gekozen bekwaamheden & bewijsmateriaal.....	33
Bijlage 6: Suggesties bij bewijsmateriaal.....	35
Bijlage 7: Landelijk Assessorprofiel	37

Introductie

In deze Handleiding Assessment Bekwaam Leraarschap is de informatie opgenomen die nodig is om het dossier van het Assessment Bekwaam Leraarschap voor te bereiden.

In hoofdstuk 1 vind je achtergrondinformatie over het project Juniorleraar en het assessment en worden de begeleidings- en beoordelingstrajecten toegelicht.

In hoofdstuk 2 vind je de instructie voor het samenstellen van het professioneel dossier als onderdeel van de assessmentprocedure bekwaam leraarschap.

In hoofdstuk 3 wordt de assessmentprocedure zelf toegelicht.

In bijlage 1 vind je de beoordelingsstandaard Bekwaam Leraarschap zoals deze ontwikkeld is voor de 23 bekwaamheden Juniorleraar. In de andere bijlagen zijn richtlijnen opgenomen voor het opstellen van het professioneel dossier.

Deze versie (december 2016) wordt gebruikt bij de pilots die in het voorjaar 2017 zullen plaats vinden.

1. Het Assessment Bekwaam Leraarschap

Focus op professionele groei

Het Assessment Bekwaam Leraarschap maakt deel uit van het instrumentarium dat ontwikkeld is binnen het project Juniorleraar Amsterdam. Doel van dat project is om startende leraren te ondersteunen in de ontwikkeling van startbekwaam naar bekwaam leraar. Uitgangspunt is de overtuiging dat een afgestudeerde leraar na afloop van zijn initiële lerarenopleiding niet klaar is met zijn professionele groei, maar zich zijn professionele leven lang ontwikkelt.

Het assessment kan daarbij gebruikt worden als een beoordelingsinstrument waarmee de startende leraar aantoont dat hij zich ontwikkeld heeft van startbekwaam naar bekwaam leraarschap.

Het zichtbaar maken van die professionele groei kan

- behulpzaam zijn bij het versterken van de focus op en de richting van professionele ontwikkeling,
- bijdragen aan een lerende cultuur in scholen,
- ruimte geven om ontwikkeling te markeren en te vieren, en
- handvatten geven om een fase van startend (junior)leraarschap af te sluiten en met een nieuwe fase te beginnen (al of niet met aangepaste arbeidsvoorwaarden).

Uitgangspunten bij het assessment

Het doel van het project Juniorleraar is om bij te dragen aan de professionele ontwikkeling van de startende leraar. Daarbij ligt de nadruk op het ontwikkelen van een assessmentprocedure die competentiegroei op zo'n manier in kaart brengt dat het leraren inspireert, dat het stimuleert tot en input levert voor verdere ontwikkeling, en dat het uitnodigt tot een professionele dialoog tussen leraren en schoolleiders in een school. Dat vraagt om een assessmentproces dat weer input geeft voor verdere ontwikkeling (assessment-for-learning). Een dergelijke assessmentprocedure biedt de mogelijkheid voor (startende) leraren om hun ontwikkeling af te zetten tegen een professionele standaard en daarbij gebruik te maken van het oordeel en de feedback van onafhankelijke en getrainde assessoren. Op deze wijze fungeert de assessmentprocedure als een spiegel voor het eigen handelen.

Bij het ontwerpen van het assessment is gewerkt aan de hand van een aantal uitgangspunten:

- Competentie gaat niet alleen over het handelen, maar is ook altijd verbonden aan visies, opvattingen, intenties en overwegingen bij dat handelen. Gevolg is dat niet alleen het handelen centraal staat bij een competentie, maar ook het bewust en verantwoord beslissen en dat bij competentiebeoordeling dus de verantwoording van die beslissingen een plek moet krijgen: zowel acties als cognities moeten aandacht krijgen bij een assessment.
- Competenties zijn daarnaast ook contextspecifiek: iemand kan in de ene context wel competent handelen en in de andere context niet. Dit impliceert tevens dat een competentie niet specifiek één soort handelen voorschrijft. Er is niet één direct verband tussen handelen en beoogde uitkomsten, er is niet één juiste weg en één juiste uitkomst.
- Dat betekent dat er in het assessment geen gestandaardiseerde situaties centraal kunnen staan, maar dat het moet gaan over authentieke situaties gekoppeld aan de eigen school en de eigen persoon. Dat betekent dat de kandidaat zelf kenmerkende situaties uit de eigen praktijk inbrengt.

- De ingebrachte kenmerkende situaties moeten dekkend zijn voor de beoogde competenties en een realistisch beeld geven van de handelingsbekwaamheid en de onderliggende visie, overtuigingen, kennis, overwegingen en opvattingen van de kandidaat. Dat legt een belangrijk deel van de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de input voor het assessment bij de kandidaat zelf, en vergroot het actorschap van de leraar.
- Kenmerkende situaties die ingebracht worden bij het assessment en die afkomstig zijn uit de eigen praktijk van de kandidaat voldoen niet aan vaste structuren en criteria. Hoewel er wel een globale beschrijving is te geven van leraargedrag en leerlingresultaten op de 23 bekwaamheden (de standaard), is een strikt beoordelingskader niet goed mogelijk. Daarmee wordt het professionele oordeel van de assessor ten aanzien van de ingebrachte kenmerkende situatie dus bepalend voor het oordeel. Dit vereist een hoge mate van professionaliteit van de assessor. Kwaliteitsborging van het assessment ligt dus niet in vaste beoordelingsformats, maar in de professionaliteit van de assessoren. Daarom wordt gewerkt met gecertificeerde expert-assessoren.
- Door te werken met twee expert-assessoren is sprake van beoordeling door twee professionals met verschillende blik (één beoordelaar vanuit de opleiding en één beoordelaar vanuit de praktijk), waardoor er een rijkere beoordeling ontstaat. Verschil in oordeel van beoordelaars moet dan niet gezien worden als een zwakte, maar als een verrijking van het beoordelingsproces. Onderdeel van de assessmentprocedure is een professionele dialoog tussen de leraar en de beide assessoren, maar ook tussen de assessoren in het vooroverleg voorafgaand aan het assessment en in het beoordelingsoverleg na de professionele dialoog (criteriumgericht interview cgi).

Varianten bij de opzet van het assessment

Het assessment vindt plaats aan de hand van een beperkt aantal zorgvuldig gekozen competenties. De uitslag geeft het handelings- en denkniveau weer van de leerkracht op dat moment. Aan de hand van de standaard maakt de startende leraar in samenspraak met de coach een professioneel dossier dat de input is voor het assessment.

Het Assessment Bekwaam Leraarschap kan op verschillende manieren vorm krijgen.

- Allereerst kan het initiatief voor het assessment zowel bij de werkgever (bestuur/school) als bij de startende leraar zelf liggen.
- Als handvat voor de beoordeling zal in de meeste gevallen gebruik gemaakt worden van de standaard Bekwaam Leraarschap zoals die ontwikkeld is binnen het project Juniorleraar. Er kan echter ook voor gekozen worden om een andere standaard als beoordelingskader te gebruiken.
- De startende leraar, de coach en de school bepalen gezamenlijk de focus van het assessment. Gezamenlijk wordt een selectie van 6 tot 8 competenties gekozen die centraal staan in het Assessment Bekwaam Leraarschap. Geadviseerd wordt om de startende leraar samen met zijn coach vier competenties (bijv. in de vorm van dialoogkaarten) te laten kiezen, aangevuld met twee competenties die de school kiest vanuit de schoolspecifieke context, en twee competenties die vanuit het schoolbestuur centraal worden gesteld. Zorg daarbij dat elk competentiegebied (pedagogisch, didactisch, samenwerken) gedekt is. Desgewenst kunnen ook eigen geformuleerde bekwaamheden ingebracht worden (zelfgemaakte dialoogkaarten). Hiermee krijgt elk assessment zijn eigen kleur, passend bij de startende leraar en de school cq. het

- bestuur waar hij werkt. Een minimum van zes competenties is aan te bevelen.
- Tenslotte kan het assessment zowel ontwikkelingsgericht als beoordelingsgericht ingezet worden. In beide gevallen wordt het competentieniveau van de startende leraar in kaart gebracht aan de hand van de standaard Bekwaam Leraarschap.
 - Bij een *ontwikkelingsgericht assessment* wordt de uitkomst van het assessment vooral gebruikt als feedback- en feedforward-instrument en als handvat om nieuwe ontwikkelingsdoelen te formuleren. Er zijn geen verdere consequenties aan het assessment verbonden.
 - Bij een *beoordelingsgericht assessment* zijn er wel consequenties verbonden aan de uitslag van het assessment. De school en/of bestuur bepaalt welke consequenties dat zijn. Van te voren dienen deze consequenties voor alle betrokkenen helder en transparant te zijn. De assessoren geven de beoordeling door aan de leerkracht en tevens aan de school als werkgever. Als het Assessment Bekwaam Leraarschap beoordelend wordt ingezet, dan is de rapportage één van de instrumenten die directie/bestuur kan gebruiken om tot een oordeel te komen over de startende leraar. Het schoolbestuur besluit of de uitslag van het assessment wordt meegenomen in de uiteindelijke beoordeling.

In beide gevallen draagt het assessment bij tot een onderbouwd oordeel dat gegeven wordt door twee onafhankelijke assessoren. Het verschil in de afname van de twee vormen van assessments, ontwikkelingsgericht en beoordelingsgericht, ligt in de ervaren spanning tijdens de afname van het assessment. De sfeer waarbinnen het assessment plaats vindt en de openheid die de leerkracht tentoonspreidt, wordt beïnvloed door het beoordelende karakter en de daarmee gepaarde consequenties. Dit heeft zowel invloed op de samenstelling van het professionele dossier als op de professionele dialoog. Bij aanvang van het traject moet daarom bij alle partijen bekend zijn of het assessment ontwikkelingsgericht of beoordelingsgericht wordt ingezet.

Toewerken naar het assessment

De verwachting is dat binnen drie jaar het niveau Bekwaam Leraarschap wordt bereikt. De coach en starter maken samen de inschatting op welk moment het reëel is om het assessment aan te vragen. De leercontext van de startende leraar kan verschillend zijn: vanuit een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of vanuit een invalfunctie binnen één of meerdere scholen.

Het assessment wordt voorbereid door de startende leraar, onder begeleiding van de coach. De begeleiding die de startende leraar in de eerste drie jaar heeft ontvangen levert inzicht op in de doorgemaakte ontwikkeling. De startende leraar heeft de aspecten: 'Hier sta ik, dit kan ik en dit wil ik nog ontwikkelen' meerdere malen doorlopen onder begeleiding van de coach. Op basis van de professionele dialoog tussen de startende leraar en zijn coach zijn vervolgstappen ingezet. De inzichten die tijdens het traject zijn opgedaan vormen een basis voor de invulling van het professioneel dossier. De startende leraar stelt dit dossier op aan de hand van de gekozen bekwaamheden uit de standaard (bijlage 1). De gekozen bekwaamheden uit de standaard zijn de ingrediënten voor de professionele dialoog. Het geeft de startende leraar, coach en assessoren zicht op de bril waarmee er naar de ontwikkeling van de startende leraar gekeken wordt en op hoe er beoordeeld wordt.

Het assessment wordt afgenomen door twee gecertificeerde¹ assessoren, één vanuit het werkveld en één vanuit de opleiding. Er wordt een assessment afgenomen op basis van intersubjectiviteit² en op basis van een professionele dialoog tijdens het criteriumgericht interview³ (cgi) tussen de startende leraar en de assessoren.

¹ Gecertificeerde assessoren voldoen aan het landelijke profiel expert assessor. Zie hiervoor bijlage 6

² Intersubjectiviteit is het vergroten van de betrouwbaarheid door te werken met meerdere beoordelaars. De beoordelaars werken met een beoordelingsmodel zodat de interbeoordelaarsovereenstemming vergroot wordt. Intersubjectiviteit leidt tot het vertrouwen dat het eigen oordeel nooit veel zal afwijken van het oordeel dat een andere beoordelaar geeft. Intersubjectiviteit is op deze manier een beoordelingsmodel dat de objectiviteit zo dicht mogelijk probeert te benaderen.

³ Criteriumgericht Interview is het assessmentonderdeel waarbij de assessoren in gesprek gaan met de juniorleraar om onduidelijkheden met betrekking tot bewijsvoering alsmede vragen uit het professioneel dossier verder te onderzoeken. De assessoren heeft hiervoor een aantal gespreksmethodieken tot hun beschikking om dit op professionele wijze te beoordelen en vast te stellen waar en op welk niveau van de standaard de startende leraar zich bevindt.

2. Professioneel dossier

In het professioneel dossier laat je je ontwikkeling zien die je hebt doorgemaakt als startende leerkracht. Welke specifieke bekwaamheden (dialoogkaarten) heb je samen met je coach en schoolleider gekozen? Vanuit welke beginsituatie ben je gestart? Het is aan de startende docent om in dit Assessment Bekwaam Leraarschap aan te tonen of je het niveau 'Bekwaam Leraarschap' kunt aantonen op deze specifieke bekwaamheden. Dit professionele dossier helpt je om je ontwikkeling zichtbaar te maken. Tijdens het assessment voer je samen met de twee assessoren de professionele dialoog in de vorm van een criteriumgericht interview. In dit criteriumgericht interview zullen de assessoren ingaan op de gekozen bekwaamheden (dialoogkaarten), waarbij zij gebruik maken van dat wat jij in het professionele dossier aanreikt aan informatie. Afhankelijk van de keuze van het schoolbestuur kan het gaan om een ontwikkelend maar ook om een beoordelend assessment.

Drie kernvragen

De assessoren geven de beoordeling op de door jou en de school gekozen bekwaamheden (dialoogkaarten) op basis van drie kernvragen rond visie, innovatie en theorie.

De drie kernvragen gaan over de vraag wat voor docent jij bent:

1. Past wat ik doe bij mijn opvattingen over het beroep van leraar (visie en beroepsidentiteit)?
 - Ik heb een heldere opvatting over mijn rol en identiteit als leraar en kan die verbinden aan de visie en context van de school.
 - Ik weet mijn opvattingen en handelen te verbinden aan maatschappelijke gebeurtenissen en trek hieruit indien nodig consequenties.
 - Ik ben me bewust vanuit welke normen/waarden ik handel en op welke manier mijn normen/waarden zich verhouden tot die van de school en die van leerlingen/ouders.
2. Hoe innovatief ben ik?
 - Hoe pro-actief, kritisch en creatief weet ik de consequenties van mijn handelen door te denken en te realiseren (in de klas, in het team en in de schoolcontext)?
 - Op welke manier wordt mijn innoverend vermogen zichtbaar in de school?
 - Waaruit blijkt mijn nieuwsgierige en kritische houding?
 - Op welke manier bediscussieer ik met collega's voorstellen voor verbetering?
3. Hoe verbind ik theorie aan mijn handelen?
 - Hoe verantwoord ik mijn handelen naar leerlingen, collega's, ouders, bestuur?
 - Hoe maak ik de transfer van de praktijk naar de theorie en kan ik de theorie vertalen naar mijn praktijk en mijn handelen?

De drie kernvragen geven richting voor het samenstellen van je professionele dossier en het voeren van het criteriumgericht interview.

De opbouw van het professioneel dossier

Het professioneel dossier bestaat uit verschillende onderdelen:

1. Algemene gegevens Startende leraar

Zie hiervoor bijlage 2

2. Korte schets carrière onderwijs en professionalisering

Je geeft hier een schets van welke onderwijservaringen je tot nu toe hebt opgedaan en welke vormen van professionalisering. In bijlage 3 vind je hiervoor een format.

3. *Profielschets en ontwikkelingslijn: transparant maken van ontwikkeling*

In de profielschets neem je korte stukjes tekst op waarin je een beschrijving geeft of beeldmateriaal aanlevert waaruit een beeld naar voren komt van de school en jezelf als starter aan het begin van je loopbaan. Samen met je coach en/of leidinggevende maak je de profielschets compleet. Bij de onderdelen staat aangegeven wie de schrijver is. Het doel van de profielschets is om helder te krijgen wie jij bent als startende leraar, in welke context je werkt, welke ontwikkeling je hebt doorlopen en hoe die ontwikkeling samenvalt met jouw persoon en de context van de school.

De volgende drie onderdelen staan in je startdocument:

- Profiel van de school (door de coach of leidinggevende).
Het schoolprofiel bestaat uit informatie over de school: wat is specifiek voor deze school? Denk aan bijvoorbeeld het aantal leerlingen, aantal leraren en ondersteunend personeel, achtergrond leerlingen en ouders, ligging en sociaal-maatschappelijke context van de school, bestuur waar de school bij aangesloten is, schoolconcept en de visie van de school, de organisatiestructuur van de school, de leercultuur binnen de school, de begeleiding van startende leraren binnen de school, ...?
Geef ook aan waarom de school voor de bekwaamheden gekozen heeft die centraal staan in het assessment. Zie bijlage 4 voor een invulformat.
- Profiel van de starter (door jouzelf)
Hierin stel je jezelf voor waarbij je een koppeling maakt naar je “korte schets carrière onderwijs en professionalisering” (onderdeel 2) en naar de drie kernvragen.
Met behulp van de scan Juniorleraar of een ander instrument en een beschrijving van het begeleidings- en ontwikkelingstraject dat je hebt doorlopen, maak je transparant waar je staat en hoe je je daar in de afgelopen jaren naar ontwikkeld hebt. Geef aan waar je goed in bent en maak je persoonlijke eigenschappen en kwaliteiten zichtbaar. Geef ook aan waarom je voor de bekwaamheden gekozen hebt die centraal staan in het assessment.
Sluit het profiel af met een korte reflectie op je start als leerkracht.
Kies een aantal hoofdpunten die je wilt overbrengen en maak hier een goedlopende tekst van. Gebruik zoveel mogelijk professionele taal en onderbouw je betoog aan de hand van concrete voorbeelden. Je kunt hier al verwijzen naar bewijsmaterialen die je voor het assessment inbrengt (zie onderdeel 5).
- Vooruitblik (door jouzelf)
Hier vermeld je je leerdoelen voor de komende jaren en je ambitie ten aanzien van je loopbaan en toekomst.

4. *Overzicht van de gekozen bekwaamheden Junior Leraar*

Je geeft hier aan welke bekwaamheden (dialoogkaarten) voor het assessment gekozen zijn door jouzelf, de school en/of het bestuur. Zorg dat daarbij elk bekwaamheidsgebied gedekt is (pedagogisch, didactisch, samenwerken, zie bijlage 1 voor de bekwaamheidsstandaard zoals die ontwikkeld is binnen het project Juniorleraar).

Tevens geef je per bekwaamheid aan welke bewijsstukken zicht geven op die bekwaamheid. Zie bijlage 5 voor een invulformat.

5. Bewijsmaterialen (zie bijlage 5)

Door middel van concrete producten, situaties of feedback van anderen laat je zien op welke manier je je de afgelopen twee à drie jaar ontwikkeld hebt naar bekwaam leraarschap. In samenhang met je profielschets (onderdeel 3) en met de gekozen bekwaamheden (onderdeel 4) vormt dit de basis waarop de assessoren met elkaar bepalen of jij de taken en verantwoordelijkheden die van bekwame leraren verwacht worden aankan. Daarbij wordt er niet alleen gekeken naar het concrete handelen in de praktijk van de klas, maar er wordt ook aandacht besteed aan het denken dat dat handelen ondersteunt: de opvattingen, overwegingen en de kennis die de leraar inzet bij dat handelen en bij de verantwoording van dat handelen. De bewijsmaterialen en de manier waarop je daarmee je ontwikkeling zichtbaar maakt is vrij. Enige voorbeelden van hoe je je ontwikkeling zichtbaar zou kunnen maken zijn:

- Beeldfragmenten
- Een tijdlijn waarmee je je ontwikkeling grafisch zichtbaar maakt
- Schema's, tekeningen of diagrammen
- Beschrijving van een situatie
- Prezi, PowerPoint, Pecha Kucha, of..
- Reflectie
- 360 graden feedback
- Lesmateriaal
- Verslag
- Songteksten
- ...

Hier ook bijlage 6 voor enkele suggesties.

Zorg dat er bij ieder stuk dat je inbrengt een korte toelichtende tekst is: wat is er te zien, bij welke bekwaamheid hoort dat, en wat toon je er mee aan?

Hou er rekening mee dat de assessoren maximaal anderhalf uur de tijd hebben om het professioneel dossier door te nemen.

3. Assessment

Assessmentprogramma

Het Assessment Bekwaam Leraarschap duurt een dagdeel en verloopt als volgt:

- Ontvangst van de assessoren door de kandidaat en de coach, gevolgd door een korte toelichting op het professioneel dossier en de producten door de kandidaat en de coach. (max. 15 minuten)
- Individueel doornemen van het dossier door assessoren. Formuleren van de kernvragen en afstemming door de assessoren ter voorbereiding op het criteriumgericht interview. Intersubjectieve afstemming. (max. 2 uur)
- Criteriumgericht Interview assessoren met kandidaat (max. 1 uur)
- Intersubjectief beoordelingsoverleg tussen de twee assessoren (max. 30 minuten)
- Mondelinge terugkoppeling (max. 15 minuten). Dit onderdeel neemt de startende leraar op.

De opname van de terugkoppeling door de assessoren fungeert als rapportage.

Assessmentresultaat

Er zijn drie mogelijke uitslagen bij de beoordeling van de startende leerkracht: 'aangetoond', 'nog niet aangetoond/ontwikkelperspectief' en 'niet aangetoond'. Per oordeel volgt hier een toelichting.

Oordeel: Vereiste ontwikkeling is aangetoond

Toelichting: Op basis van de aangedragen materialen in het professioneel dossier en het gesprek hierover, heeft de startende leraar het vereiste niveau Bekwaam Leraarschap laten zien.

Oordeel: Vereiste ontwikkeling nog niet aangetoond, er is wel ontwikkelperspectief

Toelichting: Op basis van de aangedragen materialen in het professioneel dossier en het gesprek hierover, heeft de startende leraar het vereiste niveau Bekwaam Leraarschap nog niet laten zien. De assessoren zien voor de startende leerkracht echter duidelijk mogelijkheden om op korte termijn te voldoen aan de vereiste criteria. Zij benoemen hiertoe de leerpunten en geven aanwijzingen en advies om met de leerpunten aan de slag te gaan.

Oordeel: Vereiste ontwikkeling is niet aangetoond

Toelichting: Op basis van de aangedragen voorbeelden in het professioneel dossier en/of het gesprek hierover, heeft de startende leraar het vereiste niveau Bekwaam Leraarschap niet laten zien. De assessoren zien voor de startende leerkracht geen mogelijkheden om op korte termijn te voldoen aan de vereiste criteria.

Certificaat

De startende leraar ontvangt het certificaat Assessment Bekwaam Leraarschap met daarop de gekozen zes à acht bekwaamheden met het aangetoonde niveau. Voor de niveau-aanduiding wordt de Standaard Bekwaam Leraarschap van Juniorleraar gebruikt (bijlage 1). Naast de niveau-aanduiding op het certificaat heeft de startende leraar de opgenomen mondelinge terugkoppeling van de assessoren. Op deze wijze heeft de startende leraar bewijs om de bekwaamheid te tonen aan de schoolleiding.

Bijlage 1: Standaard Startbekwaam- en Bekwaam Leraarschap

Pedagogische Bekwaamheid	Startbekwaam Leraarschap	Bekwaam Leraarschap
<p>Pedagogische bekwaamheid P.1 Creëren van een veilig en stimulerend leerklimaat</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • luistert naar wat leerlingen te zeggen hebben • spreekt de leerlingen op een positieve manier aan • zorgt voor een ordelijk werkklimaat • accepteert dat leerlingen fouten maken • straalt warmte en empathie uit naar alle leerlingen in de klas • stimuleert leerlingen naar elkaar te luisteren • let erop dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan • houdt rekening met diversiteit en (culturele) verschillen • zorgt ervoor dat de leerlingen weten dat ze erbij horen en welkom zijn <p>Resultaat: De leraar neemt de verantwoordelijkheid voor een veilig en stimulerend leerklimaat.</p>	<p>Resultaat De meeste leerlingen voelen zich veilig en worden uitgedaagd om te leren.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorgt ervoor dat de leerlingen gewaardeerd worden door elkaar en de omgeving • daagt leerlingen uit om verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar • laat leerlingen initiatieven nemen en zelfstandig werken
<p>Pedagogische bekwaamheid P.2 Bevorderen gevoel van competent zijn</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spreekt positieve verwachtingen uit en daagt leerlingen uit deze waar te maken • complimenteert de leerlingen over hun werk en over wat zij aankunnen • weet van iedere leerling wat hij van hen kan verwachten en communiceert dit naar hen • reageert op een positieve wijze op vragen en opmerkingen van leerlingen • richt zich niet alleen op de middenmoot <p>Resultaat: De leraar bevordert het gevoel van competent zijn bij de leerlingen.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen voelen zich competent om nieuwe leertaken aan te gaan.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorgt ervoor dat leerlingen uitgedaagd worden • biedt leerlingen begeleiding nodig bij het beantwoorden van de eigen leervragen • stimuleert de leerlingen om feedback te vragen • laat de leerlingen de leeropbrengsten en gevoelens daarover benoemen • voert stimulerende gesprekken met de leerling over de voortgang van het realiseren van hun leerdoelen

Pedagogische Bekwaamheid	Startbekwaam Leraarschap	Bekwaam Leraarschap
<p>Pedagogische bekwaamheid P.3 Bevorderen van autonomie</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • biedt keuze-mogelijkheden in leertaken • biedt keuzemogelijkheden in ondersteunend materiaal • zorgt dat leerlingen zich gewaardeerd voelen <p>Resultaat: De leraar bevordert de autonomie bij de leerlingen.</p>	<p>Resultaat De meeste leerlingen voelen zich vrij en kunnen zich in zelfstandigheid ontwikkelen.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • laat de leerlingen keuzes maken in samenwerkingsvorm, volgorde, hoeveelheid van taken en aard van de taken • laat de leerlingen zelf oplossingsrichtingen en stappenplannen bedenken • zorgt dat de leerlingen doelgericht werken • zorgt dat de meeste leerlingen zich gewaardeerd voelen • modelt het op een respectvolle manier met elkaar omgaan
<p>Pedagogische bekwaamheid P.4 Creëren van een contextrijke leeromgeving</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebruikt meerdere strategieën om kinderen met verschillende achtergronden te betrekken bij het leren • stimuleert de belangstelling van leerlingen voor culturen, gebruiken, overtuigingen en talen uit de eigen omgeving • gebruikt nieuwe media om lessen te verrijken en te optimaliseren <p>Resultaat: De leraar creëert een contextrijke leeromgeving.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen voelen zich gekend en erkend. Ze zijn nieuwsgierig, betrokken en zijn actief. Ze kunnen nieuwe taalkennis aan bestaande kennis verbinden.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • biedt een rijke taalleeromgeving aan in beeld, woord en tekst • biedt een rekenrijke omgeving aan in woord, beeld en tekst • traint schoolse taalvaardigheden • heeft kennis van nieuwe media en gebruikt deze • daagt uit tot leren waarbij gebruik wordt gemaakt van verschillende capaciteiten en talenten • laat leerlingen hun stad en omgeving als een van hun bronnen gebruiken • is in staat culturele verschillen tussen leerlingen in te zetten als een verrijking van de leeromgeving • leert de leerling zorg te dragen voor de leeromgeving, afgestemd op de actualiteiten van de groep

Didactisch Bekwaam	Startbekwaam Leraarschap	Bekwaam Leraarschap
<p>Didactisch Bekwaam D.1 Motiveren en inspireren van leerlingen</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maakt doel en verwachting van de les duidelijk • honoreert inbreng en creatieve invulling van leerlingen • luistert aandachtig naar leerlingen • biedt een keuze bij opdrachten • geeft leerlingen tijd om eigen oplossingen te bedenken • past instructie aan op leerbehoefte van leerlingen • maakt gebruik van voorkennis en activeert voorkennis <p>Resultaat: De leraar motiveert de leerlingen.</p>	<p>Resultaat: De leerlingen krijgen ruimte voor eigen inbreng en creatieve invulling van de opdracht.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorgt ervoor dat leerlingen zich geïnspireerd voelen • zorgt ervoor dat de leerlingen zich gehoord voelen • zorgt ervoor dat de leerlingen de doelen van de les of het thema kennen • maakt doel en verwachting van het thema duidelijk • zorgt ervoor dat de leerlingen zich erkend voelen
<p>Didactisch Bekwaam D. 2 Gestructureerde en heldere instructie D.2.1 Oriëntatie op de leerstof</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maakt duidelijk hoe de les aansluit bij voorgaande lessen • activeert de voorkennis • koppelt de leerstof aan de belevingswereld van de leerlingen • vertelt de leerlingen wat het doel en nut zijn van de les <p>Resultaat: De leraar zorgt voor oriëntatie op de leerstof.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen gaan taakgericht aan het werk.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daagt de leerling uit om het beste van de taak te maken • helpt hen om hun leertaak met succes af te ronden • leert de leerling leren, ook van en met elkaar • bevordert de zelfstandigheid van de leerling
<p>Didactisch Bekwaam 2. Gestructureerde en heldere instructie D. 2.2 Betrekken van alle leerlingen bij de les</p>	<p>De leraar :</p> <ul style="list-style-type: none"> • stelt vragen die aanzetten tot nadenken • geeft tijd om na te denken • zet aanschouwelijke, betekenisvolle en gevarieerde leermiddelen in • let op of leerlingen tijdens de instructie en evaluatie actief betrokken zijn • controleert regelmatig of leerlingen de leerstof en de instructietaal begrijpen • verwoordt denkstappen <p>Resultaat: De leraar betreft alle leerlingen bij de les.</p>	<p>Resultaat De meeste leerlingen denken en doen mee.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toont professioneel didactisch handelen bij verschil in voorkennis en taalniveau van leerlingen • weet zijn eigen standpunt over vakdidactisch handelen te bepalen • overweegt alternatieven zowel individueel, als in overleg met anderen en kan hierop reflecteren • gebruikt de cyclus van plannen, uitvoeren en (zelf) evalueren van de les • besteedt systematisch aandacht aan het leren van woorden • laat leerlingen verwoorden hoe ze tot hun antwoord gekomen zijn

Didactisch Bekwaam	Startbekwaam Leraarschap	Bekwaam Leraarschap
<p>Didactisch Bekwaam D.2 Gestructureerde en heldere instructie D.2.3 Instructie leerstof en opdrachten</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is vakdidactisch competent • zorgt voor een heldere opbouw van en overgangen in de les • bouwt de lesstof logisch op van eenvoudig naar complex • laat de opdrachten samenhangen met de instructie • grijpt expliciet terug op de leerdoelen • wisselt instructie af met begeleid oefenen en verwerking • differentieert naar (taal-) niveau en snelheid • vat van tijd tot tijd de leerstof samen • legt het waarom van een goed of fout antwoord helder uit • ziet erop toe dat de leerlingen tijdens de opdrachten taakgericht blijven • zorgt voor een ordelijk klassenklimaat <p>Resultaat: De leraar geeft instructie over leerstof, houdt rekening met verschillen tussen leerlingen en zorgt voor orde.</p>	<p>Resultaat: De leerling werkt met verschillende werkvormen. De leerling ervaart dat de instructie verschilt per leerling.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ontwerpt een krachtige leeromgeving • hanteert directe instructievormen en betreft de leerling actief bij de les • kan vragen en opdrachten herformuleren • kan kennis en vaardigheid aan de hand van een stappenplan uitleggen • zorgt voor interactieve instructie • geeft instructie die gelaagd is, op het niveau van de opdracht, het taalniveau van de leerling en op niveau van sturen op leren • stemt de leerinhouden af op individuele verschillen tussen de leerlingen in voorkennis en taalniveau
<p>Didactisch Bekwaam D.3 Leerstrategieën D.3.1 Aanleren van leerstrategieën</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • besteedt aandacht aan het ontwikkelen van strategieën • biedt leerlingen checklists, algoritmes, stappenplannen, ezelsbruggetjes voor het oplossen van taal- en/of rekenproblemen • geeft aandacht aan het ontwikkelen van leesstrategieën, zoals voorspellend lezen en zoekend lezen • relateert rekenkundige problemen aan eerder opgeloste problemen • nodigt leerlingen uit voor- en nadelen van strategieën aan de groep uit te leggen <p>Resultaat: De leraar leert leerstrategieën aan.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen passen leer- en leesstrategieën toe voor het oplossen van complexe problemen.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toont parate, wendbare inhoudelijke kennis • leert de leerling complexe problemen te ordenen • kan kernbegrippen voor het vakonderwijs selecteren • geeft expliciet uitleg van mogelijke oplossingsstrategieën voor inhoud en vaktaal • bevordert transfer en laat de leerling het geleerde bewust toepassen in andere leergebieden • stimuleert de leerling in zijn of haar taalontwikkeling door een taalrijke leeromgeving aan te bieden

Didactisch Bekwaam	Startbekwaam Leraarschap	Bekwaam Leraarschap
<p>Didactisch Bekwaam D.3 Leerstrategieën D.3.2 Hardop leren denken</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stelt open vragen die aanzetten tot nadenken en geeft denkpauzes • honoreert de goede onderdelen van het antwoord van zwakke leerlingen • moedigt leerlingen aan om elkaar vragen te stellen • geeft leerlingen de gelegenheid om hardop te denken • vraagt leerlingen de verschillende denkstappen uit te leggen <p>Resultaat: De leraar vraagt leerlingen hardop te denken.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen voelen zich uitgenodigd om mee te denken en aan te geven hoe zij tot hun antwoord zijn gekomen.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • past modeling toe • helpt de leerling denkstappen te zetten • doet bepaalde denkprocessen hardop voor • toont hoe vakbegrippen met elkaar verbonden zijn • helpt de leerling de instructie te lezen en woordbetekenissen te achterhalen • benoemt de taalfuncties zoals beschrijven, verklaren of concluderen
<p>Didactisch Bekwaam D.3 Leerstrategieën D.3.3 Leren complexe problemen te vereenvoudigen</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • leert leerlingen complexe problemen te ordenen • geeft aandacht aan leesstrategieën zoals zoekend en globaal lezen • leert leerlingen uitkomsten te schatten • leert leerlingen uitkomsten te voorspellen <p>Resultaat: De leraar legt uit hoe een complex probleem te vereenvoudigen is.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen denken na over de aanpak van een probleem en zetten strategieën in om tot een oplossing te komen.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • helpt de leerling de taal van het vak te gebruiken • stimuleert interactie over vaktaal en begrippen • biedt taalsteun • stimuleert het zoeken naar alternatieve oplossingen • geeft feedback op antwoorden van de leerling • geeft feedback op denkstappen en (vak-)taal
<p>Didactisch Bekwaam D.3 Leerstrategieën D.3.4 Het toepassen van het geleerde bevorderen</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vraagt leerlingen eigen voorbeelden te bedenken • vertelt leerlingen hoe oplossingen voor een probleem gebruikt worden in het vak • bevordert het toepassen van het geleerde <p>Resultaat: De leraar laat zien hoe het geleerde toegepast kan worden.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen kunnen de leerstof koppelen aan concrete voorbeelden.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vertelt de leerling hoe oplossingen in andere situaties en voor andere vakken gebruikt kunnen worden • vraagt de leerling uitkomsten te relateren aan de praktische context/belevingswereld of aan persoonlijke ervaringen • bevordert het bewust toepassen van het geleerde in andere context (en) en andere vakken • creëert voor de leerling nieuwe toepassingsgebieden

Didactisch Bekwaam	Startbekwaam Leraarschap	Bekwaam Leraarschap
<p>Didactisch Bekwaam D.3 Leerstrategieën D.3.5 Kritisch denken bevorderen</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> vraagt de leerlingen naar hun mening stelt open vragen waarop meerdere antwoorden mogelijk zijn vraagt leerlingen na te denken of hun oplossingen en antwoorden kloppen stelt hogere orde- en denkvragen laat leerlingen kritisch naar bronnen kijken <p>Resultaat: De leraar daagt zijn leerlingen uit kritisch na te denken.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen voelen zich uitgedaagd. Alle leerlingen werken aan hun schoolse taalvaardigheid.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> moedigt kritisch denken van de leerling aan stelt hogere orde- en denkvragen door leerlingen te laten analyseren. laat de leerling problemen analyseren en redenen bedenken voor het optreden van gebeurtenissen laat de leerling beargumenteren welke oplossing of aanpak de beste is en waarom geeft feedback op vaktaalgebruik van de leerling kan beschrijvende en beoordelende feedback geven op inbreng over vakthema's vraagt de leerling de keuzes en dilemma's bij het oplossen van een probleem uit te leggen en te onderbouwen
<p>Didactisch Bekwaam D.4 Activerende didactiek D.4.1 Activeren van leerlingen</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> zorgt dat alle leerlingen aan het werk gaan kiest die werkvormen die bij leerlingen activerend gedrag oproepen zorgt voor passende interventies stimuleert leerlingen tot het ontwikkelen van creatieve oplossingen toont parate, wendbare inhoudelijke kennis <p>Resultaat: De leraar activeert zijn leerlingen.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen zijn betrokken, leerdoelgericht en actief. Ze gebruiken de feedback van de leraar. De leerlingen gebruiken hun tijd effectief.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> laat de leerling lezen, luisteren, schrijven en spreken naar aanleiding van de lesstof en zorgt dat de leerling op verschillende manieren met de lesstof bezig is zorgt ervoor dat leerling de lestijd van begin tot einde gebruikt stimuleert leerlingen creatieve oplossingen in te zetten zorgt ervoor dat de leerling feedback vraagt en gebruikt

Didactisch Bekwaam	Startbekwaam Leraarschap	Bekwaam Leraarschap
<p>Didactisch Bekwaam D.5 Differentiëren D.5.1 Afstemmen op verschillen</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • differentieert in leerdoelen • stemt instructie af op relevante verschillen tussen leerlingen • stemt opdrachten, verwerking en toetsvormen af op relevante verschillen tussen leerlingen • geeft feedback over waar de leerling zich bevindt ten opzichte van het doel • biedt een keuze bij opdrachten • biedt leerlingen tussenstappen om taken uit te voeren in de zône van naaste ontwikkeling <p>Resultaat: De leraar stemt zijn les af op de verschillen tussen zijn leerlingen.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen zijn met de taak en de feedback aan het werk. De taken kunnen per leerling verschillen.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorgt ervoor dat de leerling begrijpt wat hij moet doen • past scaffolding toe • is in staat een leerling autonoom een taak uit te laten voeren • laat de leerling aan verschillende opdrachten werken • biedt de zwakke leerling extra leer- en instructietijd • biedt de sterke leerling uitdagende opdrachten • laat de leerling weten waar hij zich bevindt in zijn leerproces
<p>Didactisch Bekwaam D.5 Differentiëren D.5.2 Benutten van verschillen</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorgt er voor dat leerlingen verschillen en overeenkomsten accepteren en benutten • gebruikt de omgeving van de school en de leerling als rijke leeromgeving • kan professioneel reageren op gevoelige kwesties in de les <p>Resultaat: De leraar ziet dat verschillen tussen leerlingen waardevol zijn.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen zijn met de taak aan het werk. De leerlingen leren met en van elkaar.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ziet dat de individuele leerling onderling verschil accepteert en benut • zorgt dat er interactie over de lesstof is tussen leerlingen • zet de leerling die minder instructie nodig heeft vast aan het werk • ziet er op toe of de leerlingen elkaar begeleiden
<p>Didactisch Bekwaam D. 6 Zelfstandig werken D.6.1 Faciliteren van zelfstandig werken</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • helpt leerlingen nadenken over strategie bij aanpak van de taak • leert leerlingen oplossingsstrategieën hanteren • betreft leerlingen bij het plannen van en invulling geven aan de taak <p>Resultaat: De leraar faciliteert het zelfstandig werken.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen kunnen zelfstandig werken, leren en nakijken. Ze weten hoe ze de taak hebben gedaan en hoe ze verder kunnen.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ziet dat de leerling aan het werk is • weet dat de leerling een planning maakt en zich daaraan houdt • ziet toe of de leerling het werk doelgericht aanpakt • creëert een situatie waarin de leerling een hulpvraag kan uitstellen

Didactisch Bekwaam	Startbekwaam Leraarschap	Bekwaam Leraarschap
<p>Didactisch Bekwaam D.6 Zelfstandig werken D.6.2 Evalueren van bereikte lesdoelen</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beoordeelt de prestaties van de leerlingen in relatie tot de gestelde lesdoelen • evalueert leeropbrengsten systematisch en koppelt terug naar lesdoelen • toetst of de leerling de uitleg begrepen heeft <p>Resultaat: De leraar evalueert met de leerlingen de les zodat leerlingen weten of ze de lesdoelen bereikt hebben.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen weten wat goed ging en wat niet en wat ze de volgende keer anders gaan doen.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bespreekt met de leerlingen wat er in de denkhandeling goed dan wel niet goed is gegaan. • bespreekt met de leerling wat mogelijke stappen zijn om tot een goed resultaat te komen • laat de leerling zelf een nieuwe toetsvraag bedenken • kan leerlingen op persoonlijk niveau bijsturen en laten uitblinken
<p>Didactisch Bekwaam D.6 Zelfstandig werken D.6.3 Feedback op het leerproces</p>	<p>De leraar :</p> <ul style="list-style-type: none"> • legt uit welke stappen van belang zijn om de opdracht juist uit te voeren • refereert bij het geven van feedback expliciet aan de lesdoelen • geeft feedback op het leerproces • geeft feedback op het product <p>Resultaat: De leraar geeft feedback op het leerproces zodat de leerlingen weten wat ze eventueel anders moeten aanpakken.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen weten of zij de opdrachten op een juiste manier uitvoeren.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • legt uit welke stappen van belang zijn om de opdracht juist uit te voeren • controleert of de leerlingen de instructie en de gegeven feedback opvolgen • geeft taakgerichte feedback
<p>Didactisch Bekwaam D.6 Zelfstandig werken D.6.4 Analyseren van leerlingvorderingen</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyseert de leerlingvorderingen • bespreekt wat de leerling goed heeft uitgevoerd • benoemt de foute oplossingen en antwoorden <p>Resultaat: De leraar bespreekt met de leerlingen de gemaakte fouten en goede oplossingen.</p>	<p>Resultaat: De meeste leerlingen zijn via diagnostische gesprekjes op de hoogte van mogelijke oorzaken van stagnaties in hun ontwikkeling.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bespreekt de gemaakte fouten met de leerling of groepjes leerlingen • gebruikt de analyse van leerlingvorderingen bij het inrichten van zelfstandig werken • heeft aandacht voor de aanpak en denkstappen die leerlingen maken • maakt denkfouten visueel en stuurt het handelen van de leerling

Collegiale Samenwerking	Startbekwaam Leraarschap	Bekwaam Leraarschap
<p>Collegiale samenwerking C.1 Delen en deelnemen</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de leraar is op de hoogte van relevante kenmerken van de school en de leerlingen. • wisselt met collega's (innovatieve) kennis en informatie uit over afspraken binnen de school • wisselt met collega's kennis en informatie uit over leerlingen • vervult een actieve rol in teamoverleg en brengt op eigen initiatief onderwerpen in • zoekt stelselmatig naar uitwisseling met collega's om in samenwerking lessen te optimaliseren • treedt collega's respectvol tegemoet en houdt rekening met verschillende achtergronden en talenten • stelt teambelang boven eigen belang <p>Resultaat: Hij levert een oplossingsgericht bijdrage aan algemene taken in het team en de onderwijskundige en pedagogische ontwikkeling van de school.</p>	<p>Resultaat: De leraar heeft een eigen (innovatieve) rol in de school. De leraar levert een bijdrage aan het uitdragen en uitvoeren van het schoolbeleid.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ontwerpt samen met collega's lessen en innovatieve leeromgevingen • neemt actief deel aan werkgroepen met collega's en leidinggevenden over onderwijsprogramma's en onderwijsinnovatie • vraagt en geeft feedback aan collega's • neemt initiatief om met collega's over werkgerelateerde problemen te praten • herkent trends in de ontwikkeling van leerlingen en bespreekt deze in het team • geeft grenzen van tijd en betrokkenheid aan
<p>Collegiale samenwerking C.2 Doelmatig contact met de omgeving</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stelt zich professioneel op • is op de hoogte van de verschillende instanties die in de omgeving van de school functioneren en die opvang en uitdaging bieden • toont belangstelling voor de context waarin leerlingen opgroeien • toont initiatief in contact met de omgeving • benoemt de specifieke kenmerken van de leefomgeving van de leerlingen en de buurt waarin de school staat • communiceert op open wijze met ouders / verzorgers/derden • houdt rekening met en toont begrip voor achtergronden van ouders • poogt culturele verschillen te overbruggen, onder meer door respect te tonen <p>Resultaat: De leraar zoekt contact met de omgeving waar dat uit pedagogisch oogpunt wenselijk is.</p>	<p>Resultaat: De leerling ervaart dat zijn verschillende opvoeders op één lijn zitten.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is in gesprek met ouders en leerlingen over de leefomgeving van de leerling • neemt initiatief om ouders mede verantwoordelijk te maken voor het pedagogisch klimaat in de school • neemt initiatief om ouders mede verantwoordelijk te maken voor leerresultaat van de leerling • is in staat eigen grenzen te bewaken in contact met ouders • is conflictvaardig • deelt (digitaal) bevindingen en dilemma's met leraren en anderen die met jongeren werken

Collegiale Samenwerking	Startbekwaam Leraarschap	Bekwaam Leraarschap
<p>Collegiale samenwerking C.3 Interactie met collega's</p>	<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vraagt collega's om advies bij lastige situaties in het werk • vraagt systematisch om feedback en reflecteert op eigen handelen • staat open voor andere visies en ideeën • stemt de eigen ontwikkelactiviteiten af op de afspraken in het team en binnen de school • neemt deel aan scholings- en ontwikkelactiviteiten • neemt deel aan collegiale consultatie <p>Resultaat: De leraar neemt initiatief in interactie met zijn collega's.</p>	<p>Resultaat: Collega's ervaren dat collega actief werkt aan eigen professionalisering passend in het schoolbeleid. Leerlingen ervaren de school als lerende organisatie.</p> <p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebruikt persoonlijke reflectie als inspiratiebron voor collega's • deelt informatie over nieuwe ontwikkelingen in vak en beroep • bespreekt met collega's de samenwerking met ouders/verzorgers/derden en maakt afspraken op basis van samenwerking • past zijn handelen aan na scholing of feedback

Bijlage 2: NAW- gegevens startende leraar

Naam
Adres Privé
Adres School
Telefoon
E-mailadres
E-mailadres coach
Gestart op
Geboortedatum
Geboorteplaats

Bijlage 3: Korte schets carrière onderwijs en professionalisering

Korte schets carrière onderwijs					
<p>Toelichting</p> <p>Het gaat hierbij om de ervaring die je tot nu toe hebt opgedaan in het onderwijs (dan wel gerelateerd aan).</p> <p>Vul in de tabel in en Begin bij de meest recente ervaringen: van nu naar vroeger.</p>					
	Welke ervaring Onderwijs/functies/ activiteiten	Naam en omschrijving School, afdeling, werkplek	Welke taken heb je gedaan?	Aantal uren per week	Wanneer?
1 ·					
2 ·					
3 ·					
4 ·					

Korte schets professionalisering					
<p>Toelichting</p> <p>Het gaat hierbij om de vormen van professionalisering die je hebt doorlopen. Vul in de tabel in en Begin bij de meest recente activiteiten: van nu naar vroeger.</p>					
	Welke professionaliserings-activiteiten/cursussen/etc.	Naam en omschrijving Instelling/-aanbieder	Wat heb je geleerd?	Aantal uren per week	Wanneer?
1					
2					
3					
4					

Bijlage 4: Profiel van de school

Naam		
Adres		
Telefoon		
Bestuur		
Soort school		
Aantal leerlingen	Aantal leraren	Aantal OP
Sociaal-maatschappelijke context van de school		
Ligging		
Achtergrond ouders en leerlingen		
Schoolconcept en visie van de school		
Organisatiestructuur		

Leercultuur binnen de school
Begeleiding van startende leraren
Gekozen bekwaamheden door de school
Motivering
Overig

Bijlage 5: Overzicht van de gekozen bekwaamheden & bewijsmateriaal

Overzicht van de gekozen bekwaamheden & bewijsmateriaal		
<p>Toelichting Geef hieronder aan welke bekwaamheden door jou en je school zijn geselecteerd voor het Assessment Bekwaam leraarschap. Geadviseerd wordt om de startende leraar samen met zijn coach vier dialoogkaarten te laten kiezen, aangevuld met twee dialoogkaarten die de school kiest vanuit de school specifieke context, en twee dialoogkaarten die vanuit het schoolbestuur centraal worden gesteld. Zorg daarbij dat elk competentiegebied (pedagogisch, didactisch, samenwerken) gedekt is. Geef per bekwaamheid aan welke bewijsstukken jouw competentieniveau laten zien. Geef de bewijsstukken een titel en geef deze een nummer. Vul het formulier volledig in.</p>		
Lijst Bekwaamheden en toegevoegde bewijzen		
Bekwaamheden (max acht)	Titel bewijsstuk	Nummer
Zelf gekozen		
1		
2		
3		
4		
Vanuit school		
1		
2		
Bestuur		
1		
2		

Bijlage 6: Suggesties bij bewijsmateriaal

Kwaliteitscriteria

Voor de bewijsstukken die je opneemt gelden de volgende kwaliteitscriteria:

- variatie (bewijs van de competentie in meerdere situaties);
- relevantie (het bewijs is te relateren aan één of meer bekwaamheden cq. dialoogkaarten);
- authenticiteit (het bewijsstuk is aantoonbaar van jou);
- actueel (het bewijsstuk is voldoende recent);
- kwantiteit (het bewijs zegt iets over hoe lang en intensief je de ervaring hebt opgedaan).

Toelichting bij de bewijsstukken

De bewijsmaterialen hebben tot doel om de assessoren te overtuigen van jouw bekwaamheid.

Schrijft daarom bij elk bewijsstuk een korte toelichting.

- Beschrijf welke bekwaamheden van Bekwaam Leraarschap het fragment laat zien.
- Wat maakt dat je dit document of fragment hebt uitgekozen om die bekwaamheid te verantwoorden?
- Beschrijf jouw concrete gedrag en hoe dat in het bewijsstuk zichtbaar wordt.
- Geef aan hoe je een koppeling tussen jouw ervaringen en de theorie tot stand hebt gebracht.
- Geef aan op welke manier je de feedback van je coach hebt gebruikt.
- Geef aan welke reflectievragen van de dialoogkaarten je hebben geholpen om bewust met de gekozen bekwaamheden aan de slag te gaan.

Tips voor het maken van beeldopnames

Neem meerdere lessen op zodat je later de mogelijkheid hebt om geschikte momenten te selecteren.

Denk na over het camerastandpunt: het is de bedoeling dat zowel jij als de leerlingen te zien zijn op de video. De interactie tussen jou en de leerlingen moet zichtbaar zijn.

Maak vooraf een scenario van zaken die je in elk geval op de video wilt hebben. Als je iemand hebt die de opnames maakt, spreek dit scenario dan door.

Bijlage 7: Landelijk Assessorprofiel

Kerntaken

De assessor:

- beoordeelt of een portfolio van een kandidaat voldoet om het assessmentgesprek in te kunnen gaan;
- voert een criteriumgericht interview (= assessmentgesprek) n.a.v. het portfolio om het competentieniveau te bepalen;
- stelt het competentieniveau van de kandidaat vast en deelt dit mee;
- geeft zo nodig ontwikkelingsgerichte feedback;
- legt bevindingen en eindoordeel vast (auditieve opname⁴).

Basiskwalificaties

De assessor⁵:

- beschikt over relevante en brede expertise en praktijkervaring op het gebied van de opleiding;
- is werkzaam in de opleiding (interne assessor) of in een relevante beroepspraktijk (externe assessor);
- heeft ruime ervaring met het begeleiden van hbo-stagiairs of startende collega's;
- heeft een hbo-diploma of hoger behaald;
- is klantgericht en geïnteresseerd in de professionele ontwikkeling van kandidaten;
- werkt efficiënt, accuraat en komt afspraken na;
- communiceert op toegankelijke en overtuigende wijze, zowel mondeling als schriftelijk;
- is leergericht: is bereid te investeren in zichzelf.

Kwaliteiten assessor⁶

De assessor is in staat om inhoudelijk en op professionele wijze te beoordelen of de kandidaat voldoet aan de vereiste competenties. Omdat de ontwikkeling en beoordeling van competenties in zeer diverse praktijksituaties kan plaatsvinden, is het vooral van belang dat een assessor blijk geeft 'de wereld achter de dialoogkaarten' te kennen. Dit betekent dat hij/zij competenties kan relateren aan uiteenlopende praktijksituaties en gedrag.

Gedragindicatoren:

De assessor

- brengt structuur aan in het assessmentgesprek;
- creëert een sfeer waarin de kandidaat volledig tot zijn recht kan komen;
- past verschillende vraag- en gesprekstechnieken op het juiste moment toe om: om doelgericht het competentieniveau van de kandidaat te achterhalen, en regie te houden in het gesprek;
- relateert ervaringen, werkwijze en bewijzen van de kandidaat aan relevante competentiecriteria;

⁴ In de pilot Assessment Bekwaam Leraarschap wordt er geen schriftelijk rapport gemaakt door de assessoren. Hier is een aanpassing gedaan ten opzichte van het landelijk assessorprofiel. de tekst t.b.v. de eindrapportage is weggehaald.

⁵ De basiskwalificaties zijn opgesteld voor de selectie van assessoren.

⁶ Ontwikkeling van de genoemde kwaliteiten staat centraal in de assessorentraining. Bij eventuele certificering van assessoren worden de genoemde gedragscriteria als beoordelingscriteria gehanteerd.

- herkent (niet in het zelfevaluatiemodel genoemde) producten als bruikbaar bewijs;
- komt tot een onderbouwd eindoordeel en brengt dit op overtuigende en constructieve wijze over.

De assessoren voldoen aan het landelijke assessorenprofiel. Dit houdt in dat assessoren uit de scholen en opleidingsassessoren zich verder professionaliseren tot expert assessor.